

Valtuusto	§ 12	17.05.2021
Kunnanhallitus	§ 121	21.06.2021
Kunnanhallitus	§ 258	01.11.2021

Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2020

112/10.102/2021

Valtuusto 17.05.2021 § 12

Tarkastuslautakunta 5.5.2021 § 3:

"Kuntalaki 121 §:

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

- 1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- 2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- 4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- 5) valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi; (tulee voimaan 1.6.2017);
- 6) valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Kunnanhallitus voi poiketa tarkastuslautakunnan esityksestä lautakuntaa koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi ja talousarvioksi kunnan hallintosäännön ja talousarvioesityksen yhteensovittamiseen liittyvästä perustellusta syystä.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisia pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.

Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Puheenjohtajan esitys

Tarkastuslautakunta allekirjoittaa arviointikertomuksen vuodelta 2020 ja esittää valtuustolle, että:

- Valtuusto merkitsee arviointikertomuksen tietoonsa saatetuksi

- Valtuusto pyytää syyskuun 2021 loppuun mennessä selvityksen kunnanhallitukselta ja muilta toimijoilta tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa esittämiin huomioihin.

PÄÄTÖS:
Hyväksyttiin"

Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2020 jaetaan esityslistan mukana.

Päätös: Valtuusto päätti yksimielisesti merkitä tiedoksi arviointikertomuksen vuodelta 2020 ja lähettää sen kunnanhallitukselle toimenpiteitä varten.

Merkitään, että tilintarkastaja Rauno Lohi ja tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Jouko Höyhtyä esittelivät arviointikertomuksen valtuustolle.

Kunnanhallitus 21.06.2021 § 121

Päätösehdotus: Kunnanhallitus pyytää hallintokuntia ja konsernin tytäryhtiöitä käymään lävitse arviointikertomuksessa esille nostetut havainnot ja ilmoittamaan kunnanhallitukselle 30.8.2021 mennessä toimenpiteet, joihin hallintokunnat ja tytäryhtiöt ryhtyvät oman hallinnonalansa ja tytäryhtiön osalta.

Päätös: Hyväksyttiin yksimielisesti.

Kunnanhallitus 01.11.2021 § 258

Hallintokunnat ja tytäryhtiöt ovat käsitelleet tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen ja antaneet kunnanhallitukselle selvitykset toimenpiteistä, joihin hallintokunta tai tytäryhtiö ryhtyy oman hallinnonalansa osalta.

Hyvinvointilautakunta/sivistystoimi 27.8.2021 § 97:

Kunta on panostanut sivistyspalveluihin muun muassa uuden monitoimitalon muodossa sekä panostamalla oppimisen tuen palveluihin perustamalla perusopetuksen pienryhmän ja palkkaamalla koulunkäynninohjaajia. Kelpoisuusehdot täyttäviä opettajia on ollut hankala saada matemaattisiin aineisiin, musiikinopetukseen sekä erityisopetukseen, mutta tehtäviin on onnistuttu saamaan tehtävään soveltuvia henkilöitä.

Etäopetukseen ei ole tarvinnut siirtyä kevään 2020 jälkeen. Koronaviruspandemian varotoimina etäyhteyksiä on käytetty kokousten ja koulutusten yhteydessä.

Sivistystoimen hallinto on järjestetty syksystä 2021 alkaen uudelleen siten, että sivistystoimenjohtajan ja lukion rehtorin tehtävät on erotettu toisistaan, ja määräaikainen sivistystoimenjohtaja vastaa myös kansalaisopiston rehtorin tehtävistä vuosina 2021 - 2025.

Lukiossa keskeyttäneiden opiskelijoiden määrä on ollut aiempaa suurempi

vuosina 2019 ja 2020. Keskeyttäneitä oli vuonna 2019 yhteensä 7 henkilöä ja vuonna 2020 heitä oli 9 henkilöä. Molempina vuosina, paria opiskelijaa lukuun ottamatta, kaikki keskeyttäneistä olivat ensimmäisen vuoden opiskelijoita, jotka vaihtoivat oppilaitosta ensimmäisen lukuvuoden jälkeen. Suurin osa keskeyttäneistä vaihtoi opiskelemaan ammatillisiin oppilaitoksiin, ja molempina vuosina 2-3 opiskelijaa vaihtoi lukioon toiselle paikkakunnalle. Prosentuaalinen osuus on ollut suuri, koska lukuvuonna 2018-2019 lukiossa oli 64 opiskelijaa ja lukuvuonna 2019-2020 opiskelijoita oli 66.

Kansalaisopisto ja kirjasto ovat kärsineet koronapandemian vaikutuksista ja rajoituksista. Kirjasto oli kiinni koronapandemian alussa keväällä 2020.

Hyvinvointilautakunta/perusturvatoimi 27.8.2021 § 105:

Aikaisempina vuosina mahdollisesti liikaa maksettujen hammaslääkäreiden toimenpidepalkkioiden määrän arviointi jälkikäteen on ollut haastavaa. Sitä on arvioitu hammaslääketieteen asiantuntijoiden toimesta, kuten BDO on suositellut, mutta tarkkaa arviota liikaa maksetuista palkkioista on kirjausten perusteella ollut mahdotonta saada. Laskutus käytännöt on kuitenkin käyty läpi henkilöstön kanssa FCG:n suositusten mukaisesti ja sovittu, että laskutus käytäntöä seurataan ja siitä voidaan tarvittaessa sanktioida.

Kunnassa on tehty perusturvaosastolla investointeja muun muassa rakentamalla sosiaalitoimistolle uudet tilat sekä aloitettu rakentamaan kehitysvammaisten päivätoimintakeskus Niittyvillalle ja aikuisten työpaja Justeerille uutta niin kutsuttua työllistämiskeskusta. Ne parantavat paitsi työntekijöiden työoloja, myös asiakkaiden viihtyvyyttä. Niissä mahdollistuu yhteistoiminnallisuus palveluiden tuottamisessa uudella tavalla. Myös hyvinvointikeskuksen vuonna 2019 käyttöön otetut tilat ovat parantaneet lapsiperheiden palveluita. Lapsiperheiden palveluihin on satsattu perusturvassa myös seurakunnan kanssa toteutetulla maksuttomalla Lapsiparkki –toiminnalla, joka on aloitettu vuoden 2019 aikana ja sen toiminta on vakiintunut vuoden 2020 aikana.

Vanhuspalveluissa huomioidaan kunnan väestön ikääntyminen palveluiden suunnittelussa ja kehittämisessä. Ensisijaista palveluiden järjestämisessä on ikääntyvän ihmisen kotona asumisen turvaaminen mahdollisimman pitkään. Tämän lisäksi kuitenkin huomioidaan, että myös palveluasumispaikkojen ja niin kutsuttujen välimuotoisten asumispalveluiden tarve tulee lisääntymään väestön ikääntymisen myötä. Vuonna 2022 käynnistetään vanhuspalvelusuunnitelman mukaisesti selvitystyö ikääntyvien ihmisten välimuotoisen asumisen järjestämiseksi. Palveluasumiseen hakevien ihmisten määrää seurataan aktiivisesti kuukausittaisissa SAS-työryhmän palaverissa, joihin osallistuvat muun muassa vanhuspalveluiden esimiehet, vanhuspalvelujohtaja, perusturvajohtaja ja johtava lääkäri. Näissä palaverissa arvioidaan myös hakijoiden kiireellisyysjärjestys. Tämän lisäksi kokousten välissä asumispaikkojen vapautuessa hakijoiden palveluntarpeita pystytään arvioimaan työryhmän kanssa.

Tekninen lautakunta 12.10.2021 § 47:

Tekinen lautakunnan jäsenten valinta pitkittyi syksyllä 2021 ja henkilöresussien niukkuuden ja budjetinlaadinnan aikataulujen vuoksi tekninen lautakunta antaa vastineen arviontikertomukseen myöhässä.

Tarkastuslautakunta on arviointikertomuksessaan todennut teknisen lautakunnan toimivan liian ohuella resusseilla. Pääsääntöisesti annetut tavoitteet on saatu toteutettua.

Tekninen toimi jatkaa niukoilla resursseilla hallinnon osalta myös tulevaisuudessa. Tilanteen parantamiseksi teknisen sihteerin virka tulisi olla 100 % teknisen osaston käytettävissä.

Rakennuskannassa tapahtuu muutoksia uusien rakennuksien valmistuttua 2022, jolloin pääosa kunnan rakennuskannasta on uusia tai uudehkoa. Samaan aikaan kuitenkin henkilökunta on eläköitymässä, jolloin henkilöresurssien turvaamiseksi olisi aloitettava uusien henkilöiden rekrytointi/ oppisopimuskoulutus. Tällä hetkellä resurssien puutetta on kiinteistöjen korjauksessa sekä siivouksessa.

Tarkastuslautakunnan kertomuksessa ylösnostettuja asioita olivat esimerkiksi kylätoimikuntien avustukset, rakennuksien purkamisten siirto myöhemmäksi ja Kolomaan tiesuunnitelman teon siirto myöhemmäksi.

Kyläavustusten jako on elvyttänyt kylien toimintaa ja lisännyt aktiivisuutta kylien asukkaissa. Käytössä ollut määräraha on kuitenkin havaittu liian pieneksi kylien tarpeisiin nähden, joten vuoden 2022 budjettiin esitetään 30 000 euron määrärahaa kylien avustuksiin.

Rakennusten purkuja on siirretty myöhemmäksi siten, että pääosa purettavasta rakennuskannasta purettaisiin samaan aikaan. Toisaalta vanhan kunnanviraston purkua ollaan aikaistamassa vuodelle 2022, jolloin valmistuvan koulukeskuksen piha- alueet saataisiin kerralla kokonaisuudessa valmiiksi. Purettavia rakennuksia on kuitenkin noin 10 000 m² edestä, jolloin purkukustannukset tulevat olemaan noin 1 200 000 euroa. Suuriin purkukustannuksiin täytyy varautua suunnitelmakaudella ja miettiä myös purkukulujen jakamista 1- 3 vuoden jaksolle.

Kirkonkylän alueella on asemakaavoituksen meneillään Pappilanniemessä ja Kolomaan teollisuusalueella. Tavoitteena on saada kaavat hyväksyntään loppuvuonna 2022, jolloin alueiden tiesuunnitelmien teko kannattaa aloittaa vasta kaavan hyväksymisen jälkeen vuonna 2023.

Vähäisistä resursseista huolimatta tekninen osasto on pystynyt toteuttamaan pääosin asetetut tavoitteet.

Kunnanhallitus ja hallinto sekä elinkeinojen kehittäminen:

Tarkastuslautakunnan kuulleessa henkilöstöä tuli esille, että Ranuan kunta on

hyvä työnantaja. Toimintakertomukseen tullaan jatkossa sisällyttämään Ranuan kunnan henkilöstökertomusta laajemmin. Työn vaativuuden arvioinnit on laadittu joka osastolla ja arviointitasot perusturvassa suoritetaan loppuun vuoden 2022 aikana. Kunnan ylimmän johdon ja teknisen osaston resursseja on lisätty määräaikaisella sivistystoimenjohtajalla vuosiksi 2021-2025 sekä vakituisen rakennusmestarin rekrytoinnilla. Uusi kunnanjohtaja on aloittanut syyskuussa 2021.

Konsernijohdossa kiinnitetään entistä tarkemmin huomioita jatkossa konsernin ohjaamiseen. Business Ranuaan on rekrytoitu uuden kehittämisspäällikön lisäksi viestintäkoordinaattori sekä elinkeinokoordinaattori. Elinkeinojen kehittämiseen ja elinvoiman lisäämiseen panostetaan edelleen vuoden 2022 talousarviossa ja vuosien 2023-2024 taloussuunnitelmassa.

Tytäryhtiöt

Ranuan Seudun Matkailu Oy hallitus 6.9.2021 § 113:

Hallitus toteaa, että covid-19 pandemia on aiheuttanut yhtiölle merkittäviä taloudellisia haasteita. Toimintoja on sopeutettu marraskuusta 2020 alkaen sekä henkilöstöresurssien että palvelutuotannon osalta vallitsevaan kysyntään ja markkinatilanteeseen. Sopeuttamistoimia tullaan jatkamaan kesäkauden jälkeen. Sopeuttamistoimet ovat auttaneet merkittävästi yhtiön selviytymistä covid-19 pandemian aiheuttamasta kriisistä. Toisaalta tuleva talvikausi sisältää edelleen merkittäviä epävarmuustekijöitä covid-19 pandemiatilanteen vuoksi.

Yhtiöön on palkattu uusi toimitusjohtaja tammikuun 2021 alusta, mikä on helpottanut hallituksen työtaakkaa.

Yhtiö on käynnistänyt aluesuunnittelun rakenteiden uudistamiseksi eläinpuiston alueella. Aluesuunnittelun valmistumisen jälkeen laaditaan investointisuunnitelma toteuttamisaikatauluineen, investointien kustannusarviot sekä rahoitussuunnitelma. Jo kuluvan vuoden aikana pyritään toteuttamaan välttämättömiä investointeja. Yhtiön kesäkuussa 2021 hyväksytyyn liiketoimintasunnitelman yksi kolmesta painopisteestä on eläinpuiston vetovoiman kehittäminen.

Ranuan Infra Oy hallitus 23.8.2021 § 42:

Yleisten kustannusten nousu, laitteiden ja verkoston ikääntyminen sekä varautuminen tuleviin investointeihin aiheuttavat tarpeen tarkastaa taksoja sekä vesihuolto- että lämpöliiketoiminnassa.

Lämpöliiketoiminnassa polttoaineen käytössä pyritään kotimaisuuteen ja uusiutuvien polttoaineiden mahdollisimman suureen hyödyntämiseen.

Ranuan Vuokra-asunnot Oy hallitus 24.8.2021 § 27:

Vuokra-asunnot Oy on kevään 2021 aikana salkuttanut asuntokannan. Salkutus on tehty tiiviissä yhteistyössä ARA:n kanssa. Talousarvion valmistelun

yhteydessä laaditaan asuntokannan PTS, jossa linjataan toimenpiteet ja aikataulu kohteille, joista tullaan luopumaan. Samalla laaditaan suunnitelma ylläpidettävien kohteiden peruskunnostuksesta. Käyttöaste on pysynyt kohtuullisella tasolla ja taloutta on saatu tasapainotettua keskittymällä vain välttämättömien korjausten toteuttamiseen.

Päätösehdotus: Kunnanhallitus saattaa edellä mainitun selvityksen tarkastuslautakunnalle.

Päätös: Hyväksyttiin yksimielisesti.

Lisätietoja asiasta antaa:
kunnanjohtaja Tuomas Aikkila
puh. 040 539 4293, etunimi.sukunimi@ranua.fi